

In memoriam D-ru Stanku Sielskome

Zemaljski muzej izgubio je jednog od svojih dobrih i agilnih prijatelja u unutrašnjosti, a mnoge stotine stanovnika Bosne liječnika, kojemu su dugovali za svoje zdravlje. 30 oktobra 1958 umro je u zagrebačkoj klinici Dr Stanko Sielski, ljekar i naučni radnik.

Dr Stanko Sielski rodio se 1891 godine u Gračanici (Bosna). Gimnaziju je svršio u Travniku, a medicinski fakultet u Beču 1919 godine. Još kao apsolvent medicine prošao je od 1914 do 1918 godine surovu, a za osjetljivu dušu mladog čovjeka često i pretešku školu vojnog ljekara usred ratnih operacija.

Čitav svoj život služio je Sielski u Bosni, gotovo isključivo u unutrašnjosti zemlje. Posljednjih godina bio je šef Epidemiološke stanice u Tuzli. Međutim, taj boravak po malim bosanskim gradovima nije mu smetao da se živo zanima za svoju medicinsku nauku i da prati razne kulturne pojave. Štaviše: možda je ovaj život i rad u unutrašnjosti, stalan dodir sa seoskim stanovništvom još više proširio njegov duhovni horizont. Rad na terenu pružio mu je mogućnosti da upozna narodnu medicinu, da prikuplja starinske turske i arapske rukopise medicinskog sadržaja, koje je on opisao 1954 godine u »Zborniku... ljekara Hrvatske«. Taj bliski dodir sa narodom potstakao ga je na istraživanje narodnog života — na upotrebu amajlija (amuleta). Kao plod toga zanimanja bio je njegov rad »Hamajlije«, štampan u izdanjima Etnografskog muzeja u Zagrebu.

Još značajnije je bilo djelovanje Dra Sielskog u oblasti arheologije. Njegova dužnost okružnog liječnika u Travniku, potom šefa Doma narodnog zdravlja u Bihaću, dala mu je mogućnost da obilazi najznačajnija mjesta, da se raspituje o spomenicima kulture i da pronalazi nepoznate arheološke objekte i nalazišta, kako iz prehistoriskog, tako i iz klasičnog perioda. U Glasniku Zemaljskog muzeja objelodanio je članak »Arheološki nalazi u okolici Travnika i Žepča«, u kojem je opisao niz interesantnih nalaza i novih lokaliteta. Od izvanredne koristi za arheološku nauku bio je stalni kontakt Dr Sielskoga sa Zemaljskim muzejem, njegovo ukazivanje na nova nalazišta i njegova pomoć muzejskim stručnjacima prilikom njihova rada na terenu. Tako je Dr Sielski prvi upozorio na važno neolitsko naselje »Nebo« na Bili, kasnije iskopano od strane Zemaljskog muzeja, i na nalazišta ispod gradine Karahodža, takođe na Bili. Naše poznavanje originalnih japodskih urni, ukrašenih slikama toliko važnima za istoriju ilirske materijalne i duhovne kulture, prikupljeno djelimično, bilo bi minimalno, da nije bilo istraživačke djelatnosti Dr Sielskog. — To su samo najvažniji primjeri njegove saradnje na arheološkoj nauci.

Uspjehu Dr Sielskog u radu mnogo je pomogao njegov plemenit karakter, prijazno ophođenje sa svakim, njegovo humano i nesebično vršenje liječničke dužnosti, čime je znao osvajati svakog, ko je, naročito kao bolesnik, dolazio u dodir s njim.

Sa Dr Sielskim nestalo je jedne moralne i pokretačke snage, čiji se gubitak još kako osjeća na svakom polju i na svakom mjestu gdje je on djelovao. U Zemaljskom muzeju uspomena na Dr Stanka Sielskog uvijek će ostati živa, a isto tako i zahvalnost koju Muzej duguje njemu.

D. S.
